

SEDIO.29G

15.9.1570: Ο ΛΑΛΑ ΜΟΥΣΤΑΦΑ ΤΟΥΡΚΟΠΟΙΕΙ ΤΑ ΠΑΝΤΑ ΣΤΗ ΛΕΥΚΩΣΙΑ ΜΕΤΑ ΤΗΝ ΚΑΤΑΛΗΨΗ ΤΗΣ. ΤΑ ΣΥΜΒΟΛΑ ΤΩΝ ΧΡΙΣΤΙΑΝΩΝ ΓΚΡΕΜΙΖΟΝΤΑΙ ΚΑΙ ΠΟΔΟΠΑΤΟΥΝΤΑΙ. Η ΑΓΙΑ ΣΟΦΙΑ ΜΕΤΑΤΡΕΠΕΤΑΙ ΣΕ ΤΖΑΜΙ ΟΠΟΥ ΣΠΕΥΔΕΙ ΓΙΑ ΝΑ ΠΡΟΣΕΥΧΗΘΕΙ Ο ΜΟΥΣΤΑΦΑ

Η Λευκωσία έπεσε τελικά στα χέρια του Λαλά Μουσταφά, ο οποίος μέσα σε λίγες ημέρες έσπευσε να την τουρκοποιήσει μια και καλή.

Κάθε τι το ελληνικό ή ενετικό εξαφανιζόταν ενώ τα σύμβολα των Χριστιανών γκρεμίστηκαν και ποδοπατήθηκαν.

Η Εκκλησία της Αγίας Σοφίας μετατράπηκε σε τζαμί και τους χριστιανούς ιερωμένους διαδέχθηκαν οι μουζίνηδες.

Έτσι ο Λαλά Μουσταφάς μπήκε στην πόλη νικητής και θριαμβευτής και κατευθύνθηκε στην Αγία Σοφία για να προσευχηθεί και να ευχαριστήσει τον Αλλάχ για τη μεγάλη του νίκη.

Όμως η πόλη μύριζε ακόμα από τη δυσοδία των πτωμάτων των Ελλήνων που είχαν συγκεντρωθεί σε ορισμένα σπίτια και κήκαν ομαδικά.

Από την άλλη οι αιχμάλωτοι πωλήθηκαν σαν δούλοι σε εξευτελιστικές τιμές ενώ οι γυναίκες και ιδιαίτερα οι νέες ντροπιάστηκαν από τους στρατιώτες που κυκλοφορούσαν ασύδοτοι και ανεξέλεγκτοι στην πόλη και επιδίδοντο στο πλάτσικο.

Σημειώνει ο Αρχιμανδρίτης Κυπριανός στην Ιστορία του:

"Και ο Μουσταφά πασάς, ευθύς, αφού πέταξε τη Λευκωσίαν, ανακαίνισε τα χαλασμένα τείχη, έσκαψε τον χάνδακα, έφερε μέσα τα κανώνια, έβαλεν εις τάξιν πολέμου, διά κάθε εναντίον την χώραν.

" Επρόσταξε και έθαψαν τα σώματα των νεκρών Τουρκών, των δε χριστιανών συνάζοντες εις οσπήτια εκατάκαυσαν αυτά.

"Μια βρώμα και δυσωδία ανυπόφορος εις όλους

τους δρόμους.

"Την δε Αγίαν Σοφίαν, ευγάλλοντες έξω τα στασίδια και καταχαλάσαντες των Λατίνων τα Αλτάρια, την εκατάστησε προσκύνημα και την Παρασκευήν 15 Σεπτεμβρίου, επήγε με μεγάλην παράταξιν να ευχαριστήση τον θεόν διά την νίκην, οπού απόκτησε.

" Τότε κάτω οι κώδονες από τα καμπαναριά και οι εφέντηδες να βροντούσιν από τας φωνάς επάνω εις αυτά.

Ο Αντζελο Καλλέπιο αιχμάλωτος στα χέρια των οθωμανών σκαρφίστηκε ένα τρόπο για να μπορέσει να δει τι συνέβαινε στην πόλη.

Είπε σε εκείνους που τον είχαν συλλάβει ότι στο σπίτι του είχε θαμμένα χρήματα και τους παρακάλεσε να τον συνοδεύσουν για να τους τα δώσει.

Ετσι είχε την ευκαιρία να δώσει ένα γύρο στην πόλη και να δει από κοντά το αποτέλεσμα της κατάληψης της πόλης και τα διαδραματιζόμενα.

Η μαρτυρία του είναι πραγματικά συγκλονιστική:

"Ανυπομονούσα να επιστρέψω στην πόλη για να δω τι είχε γίνει εκεί, και είπα σ' εκείνους που με συνέλαβαν ότι είχα πολλά χρήματα θαμμένα υπογείως και καθώς με έπαιρναν είδα με ποιο τρόπο επιδιορθώνονταν οι προμαχώνες.

"Είδα πολλά πυροβόλα που είχαν κτυπηθεί στο στόμιο από τα πυρά μας και αχρηστευθεί.

"Οι κατοικίες και τα ανάκτορα ήταν κατειλημμένα. Το σιτάρι, τα φασόλια, το μαλλί, το βαμβάκι, τα χοιρομέρια, τα καπνιστά χοιρινά ήσαν διασκορπισμένα στο έδαφος και πολλά άλλα είδη πεταγμένα στους δρόμους.

"Ο,τι δεν μπορούσαν να πάρουν μαζί τους ή να το φάνε, το ποδοπατούσαν. Και στα κελάρια έσπαζαν τα βαρέλια κρασιού και λαδιού.

"Δεν υπήρχε τίποτα ιερό ή ανίερο που να μη ανατραπεί, καθώς αναζητούσαν και ήλπιζαν να βρουν

κάποιο θησαυρό.

"Από την πόλη αναδινόταν μια τρομερή δυσωδία, λόγω των πτωμάτων των ανθρώπων και των χοίρων, που ήσαν εκτεθειμένα επί πέντε σχεδόν ημέρες στον καυτό ήλιο.

"Για μένα πραγματικά ήταν ένα θέαμα περισσότερο τρομακτικό και θλιβερό από εκείνο της ημέρας της επίθεσης, να βλέπεις ανθρώπινα πτώματα φουσκωμένα, μερικά χωρίς χέρια, αλλά χωρίς κεφάλι, άλλα πάλι ξεκοιλιασμένα, χωρίς μύτη, με ανοιγμένο κεφάλι ή γεμάτα πληγές.

"Μας υποχρέωναν να μεταφέρουμε εδώ κι εκεί τα πράγματα που είχαν κλέψει κατά τις επιθέσεις, και παρ' όλον ότι ο πασάς ή Τούρκος ιερέας που με συνέλαβε με έσωσε από τέσσερα ή πέντε κτυπήματα που είχαν επιχειρήσει εναντίον μου μερικοί γενίτσαροι, τους οποίους συναντήσαμε καθ' οδόν, ενώ εγώ ήμουν αιχμάλωτος και δεμένες, ακόμη και τότε φθάνοντας στα αντίσκηνα, απειλήθηκα έντονα από τους συντρόφους του.

"Αυτοί μου αφαίρεσαν τα ενδύματα και μου πήραν ακόμη και ένα κομποσχοίνιο προσευχών, που είχε αξία δύο πεντάρες, αφήνοντας με μόνο με ένα πουκάμισο, ένα μάλλινο εσώβρακο και τις κάλτσες καθώς και ένα καπέλο που μου είχε αφήσει ο Επίσκοπος Κονταρίνι, όταν φόρεσε την περικεφαλαία του.

"Όταν έφθασε το βράδυ με έδεσαν σαν ένοχο, έτοιμο για εκτέλεση, και ήμουν βέβαιος ότι με ανέμενε κι εμένα μοίρα μάρτυρα.

"Συστήθηκα στους χριστιανούς συναιχμαλώτους μου και τους ενεθάρρυνα να υπομένουν σταθεροί και γενναίοι υπέρ πίστεως.

"Τότε έδεσαν ορισμένους ιταλούς και συνέχισαν έτσι να δένουν όλους τους άνδρες σε μια γραμμή και μας ανάγκασαν να καθήσουμε χάμω.

"Την επομένη ημέρα της κατάληψης της πόλης πραγματοποιήθηκε ένα γενικό παζάρι ή πλειστηριασμός των λαφύρων.

"Πρώτα πωλήθηκαν οι εμφανίσιμοι νέοι και τα όμορφα κορίτσια, οι δε αγοραστές δεν σκέφτονταν ούτε λογάριάζαν την ευγενική τους καταγωγή, αλλά μόνο την ομορφιά των προσώπων τους.

"Οι υπόλοιποι άνδρες πωλήθηκαν σε εξαιρετικά χαμηλές τιμές, άνκαι πληρώθηκε κάτι περισσότερο για εκείνους που ήσαν κατάλληλοι για εργασία στις γαλέρες.

" Την ίδια ημέρα μοίρασαν τα λάφυρα και με κατάπληξη είδα να πωλούν μερικούς ανεκτίμητους πολύτιμους λίθους για εξευτελιστικά ποσά.

"Ενα πράγμα αξίας εκατοντάδων τσεκινίων, το έδιναν για τέσσερα. Γνώριζαν τόσο λίγα για μαργαριτάρια και πολύτιμους λίθους, όσο γνώριζαν και τα γουρούνια.

"Οποιος γνώριζε λίγα πράγματα, αγόραζε πολύτιμα αντικείμενα για τίποτε σχεδόν και έκανε μια περιουσία.

"Ακολούθως άρχισαν να βιάζουν παιδιά και γυναίκες και όσοι αντιστέκονταν βασανίζονταν και σκοτώνονταν".

Από το μακελλειό και το δουλεμπόριο ο πληθυσμός της Λευκωσίας περιορίστηκε στο ελάχιστο που ήταν ποτέ.

Υπολογίζεται ότι δολοφονήθηκαν μόνο είκοσι χιλιάδες. Αναφέρει ο Κυπριανός:

"Εις την Λευκοσίαν ευρίσκετο με καταγραφήν όταν εκλείσθη, ο λαός πενηταέξη χιλιάδες και πεντακόσιοι ψυχαί.

"Οι ιταλοί ήσαν χίλιοι τριακόσιοι, μόλις τετρακόσιοι διά τον πόλεμον.

"Οι ευγενείς Κύπριοι και πολίται, με τους δούλους των, ως χίλιοι πεντακόσιοι.

"Δούλοι του λαού δύω χιλιάδες και εξακόσιοι.

"Εκείνοι του Γιάκουμου Ζαχαρία και Μουσκόρνου ήσαν χωριανοί επτακόσιοι πενήκοντα.

"Οι ιππείς των φεουδαταρίων πεντακόσιοι και

έτεροι άλλοι ιππείς τριακόσιοι.

" Εφονεύθησαν δε εις αυτήν την αποφράδα ημέραν περισσότερο από είκοσι χιλιάδας ευγενών, λαού και στρατεύματος".

Με την επιβολή της κυριαρχίας του στη Λευκωσία ο Μουσταφάς, φρόντισε για την επιδιόρθωση των τειχών, και αφού άφησε στη Λευκωσία μια μικρή φρουρά αποχώρησε για τον άλλο του στόχο, την Αμμόχωστο, για να ολοκληρώσει τον θρίαμβο του, φοβούμενος την άφιξη του ενετικού στόλου ο οποίος σύμφωνα με πληροφορίες του, όπως αναφέρει ο Καλλέπιος, ανεφοδιαζόταν στην Κρήτη και ετοιμαζόταν για να αποπλεύσει για την Κύπρο.

Ετσι οι ναυτικοί επέστρεψαν στα καράβια τους στις Αλυκές και από εκεί κατευθύνθηκαν προς την Αμμόχωστο όπου στάθμευσαν σε απόσταση τριών μιλίων από την πόλη.

Από την άλλη ο ίδιος κατευθύνθηκε με τους άνδρες του προς την Αμμόχωστο αποφασισμένος να επαναλάβει αυτό έκαμε στη Λευκωσία και να ολοκληρώσει την κατάληψη της Κύπρου.